

Bản án số: 69/2024/HS-ST
Ngày 30-8-2024

NHÂN DANH
NƯỚC CỘNG HÒA XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM
TÒA ÁN NHÂN DÂN HUYỆN BÌNH LỤC, TỈNH HÀ NAM

- Thành phần Hội đồng xét xử sơ thẩm gồm có:

Thẩm phán - Chủ tọa phiên toà: Bà Nguyễn Thị Thu Hằng.

Các Hội thẩm nhân dân: Ông Trần Ngọc Sơn và ông Chu Minh Đức.

- Thư ký phiên toà: Bà Lê Thị Giang Yên - Thư ký Toà án nhân dân huyện Bình Lục, tỉnh Hà Nam.

- Đại diện Viện kiểm sát nhân dân huyện Bình Lục, tỉnh Hà Nam tham gia phiên toà: Ông Nguyễn Văn Quyên - Kiểm sát viên.

Ngày 30 tháng 8 năm 2024, tại trụ sở Toà án nhân dân huyện Bình Lục, tỉnh Hà Nam xét xử sơ thẩm công khai vụ án hình sự thụ lý số: 66/2024/TLST-HS ngày 13 tháng 8 năm 2024, theo Quyết định đưa vụ án ra xét xử số: 67/2024/QĐXXST-HS ngày 16 tháng 8 năm 2024 đối với:

- Các bị cáo:

1. Trần Văn Ch, sinh ngày 12/7/1975 tại xã M, huyện M, tỉnh Nam Định; nơi cư trú: thôn B, xã M, huyện M, tỉnh Nam Định; nghề nghiệp: làm ruộng; trình độ văn hoá: 9/12; dân tộc: Kinh; giới tính: nam; tôn giáo: không; Quốc tịch: Việt Nam; con ông Trần Văn Th (đã chết) và bà Trần Thị T; có vợ là Nguyễn Thị Th và 03 con; tiền án, tiền sự: không; bị bắt, tạm giữ từ ngày 27/5/2024 đến ngày 04/6/2024 bị áp dụng biện pháp ngăn chặn “Cấm đi khỏi nơi cư trú” đến nay; có mặt.

2. Trần Trọng Ch1, sinh ngày 08/10/1975 tại xã A, huyện B, tỉnh Hà Nam; nơi cư trú: thôn A, xã A, huyện B, tỉnh Hà Nam; nghề nghiệp: làm ruộng; trình độ văn hoá: 0/12; dân tộc: Kinh; giới tính: nam; tôn giáo: không; Quốc tịch: Việt Nam; con ông Trần Trọng D (đã chết) và bà Nguyễn Thị Nh (đã chết); có vợ là Nguyễn Thị Đ và 02 con; tiền án, tiền sự: không; bị bắt, tạm giữ từ ngày 27/5/2024 đến ngày 04/6/2024 bị áp dụng biện pháp ngăn chặn “Cấm đi khỏi nơi cư trú” đến nay; có mặt.

NỘI DUNG VỤ ÁN:

Theo các tài liệu có trong hồ sơ vụ án và diễn biến tại phiên tòa, nội dung vụ án được tóm tắt như sau:

Hồi 11 giờ 00 phút ngày 27/5/2024, Tổ công tác gồm Phòng Cảnh sát kinh tế Công an tỉnh Hà Nam phối hợp với Chi cục trồng trọt, bảo vệ thực vật và kiểm lâm thuộc Sở Nông nghiệp và Phát triển nông thôn tỉnh Hà Nam và Công an xã A, huyện B, tỉnh Hà Nam phát hiện tại chỗ ở của Trần Trọng Ch1 đang nuôi, nhốt 01 cá thể động vật lông màu nâu đen xám có trọng lượng 4,1 kg, tổng chiều dài 70 cm trong đó phần thân 40 cm và 01 đuôi dạng dẹt có chiều dài 30 cm, có 04 chi, kích thước mỗi chi dài 20 cm, mỗi chi gồm 05 ngón (có vuốt) liên kết với nhau bởi lớp màng, kiểm tra miệng có răng (nghĩ là Rái cá thuộc loài động vật nguy cấp, quý, hiếm được ưu tiên bảo vệ). Trần Trọng Ch1 khai nhận đã mua cá thể động vật trên của Trần Văn Ch - sinh năm 1975, trú tại thôn B, xã M, huyện M, tỉnh Nam Định. Cơ quan Cảnh sát điều tra Công an tỉnh Hà Nam đã tiến hành lập biên bản bắt người phạm tội quả tang đối với Trần Trọng Ch1, tạm giữ 01 cá thể động vật trên (nghĩ là Rái cá) và bàn giao cho Trung tâm cứu hộ, bảo tồn và phát triển sinh vật - Vườn Quốc gia Cúc Phương để quản lý, chăm sóc.

Cùng ngày 27/5/2024, Cơ quan Cảnh sát điều tra Công an tỉnh Hà Nam thi hành Lệnh giữ người trong trường hợp khẩn cấp; Quyết định tạm giữ, Lệnh bắt người bị giữ trong trường hợp khẩn cấp đối với Trần Văn Ch.

Cơ quan Cảnh sát điều tra Công an tỉnh Hà Nam đã tiến hành khám xét khẩn cấp chỗ ở của Trần Trọng Ch1 ở thôn A, xã A, huyện B, tỉnh Hà Nam và chỗ ở của Trần Văn Ch tại thôn B, xã M, huyện M, tỉnh Nam Định. Quá trình khám xét không thu giữ được đồ vật, tài liệu gì liên quan đến vụ án.

Quá trình điều tra, Trần Văn Ch và Trần Trọng Ch1 khai nhận: Khoảng năm 2021, trên đường đi giao gas cho khách hàng thì Trần Văn Ch đã nhặt được một túi nilon màu đen, mở ra bên trong có 01 cá thể Rái cá con còn sống, lông màu nâu đen xám. Trần Văn Ch mang về nhà nuôi, nhốt cá thể Rái cá trên trong lồng tại nhà ở của mình. Đến đầu tháng 5/2024, Trần Trọng Ch1 đến nhà Ch thì thấy cá thể Rái cá nên Ch1 đã hỏi mua. Ch đồng ý bán cho Ch1 cá thể Rái cá trên với giá 2.000.000 đồng. Ch1 đã trả cho Ch số tiền 1.000.000 đồng, còn nợ số tiền 1.000.000 đồng thì Ch nói *“Lúc nào trả thì trả, còn không thì thôi cũng được”*. Sau đó, Ch1 mang cá thể Rái cá trên về nhà nuôi, nhốt trong lồng nền bằng bê tông, xung quanh được bao bọc bằng thép lưới đặt tại khu vực vườn cây giáp sân trước nhà ở của mình. Đến ngày 27/5/2024, Cơ quan Cảnh sát điều tra Công an tỉnh Hà Nam phối hợp cùng cơ quan chức năng phát hiện, bắt quả tang Trần Trọng Ch1 về hành vi nuôi, nhốt trái phép 01 cá thể Rái cá trên.

Ngày 28/5/2024, Cơ quan Cảnh sát điều tra Công an tỉnh Hà Nam trưng cầu Viện Sinh thái và Tài nguyên sinh vật - Viện hàn lâm khoa học và công nghệ Việt Nam giám định: Chúng, loài cá thể động vật đối với cá thể động vật đã tạm giữ

của Trần Trọng Ch1, được mô tả bằng bản ảnh. Tại Kết luận giám định số 883/STTNSV ngày 29/5/2024 của Viện Sinh thái và Tài nguyên sinh vật - Viện Hàn lâm khoa học và công nghệ Việt Nam kết luận:

“- Xác định tên loài cho mẫu vật: Bản ảnh chụp 01 (một) cá thể động vật còn sống gồm các ảnh: Ảnh 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18 là của loài Rái cá vuốt bé, có tên khoa học *Aonyx cinereus*.

- Xác định tình trạng bảo tồn theo quy định của pháp luật:

1) Loài Rái cá vuốt bé (*Aonyx cinereus*) có tên trong Phụ lục I, Danh mục loài nguy cấp, quý, hiếm được ưu tiên bảo vệ, ban hành kèm theo Nghị định 64/2019/NĐ-CP ngày 16/07/2019 của Chính Phủ.

2) Loài Rái cá vuốt bé (*Aonyx cinereus*) có tên trong nhóm IB, Danh mục thực vật rừng, động vật rừng nguy cấp, quý, hiếm, ban hành kèm theo Nghị định 84/2021/NĐ-CP ngày 22/09/2021 của Chính Phủ.

3) Loài Rái cá vuốt bé (*Aonyx cinereus*) có tên trong Phụ lục I, Danh mục các loài động vật, thực vật hoang dã thuộc Phụ lục Công ước về buôn bán quốc tế các loài động vật, thực vật hoang dã nguy cấp (CITES) ban hành kèm theo Thông báo số 25/TB-CTVN ngày 17/02/2023 của Cơ quan quản lý CITES Việt Nam”.

Cáo trạng số 67/CT-VKS-KT ngày 12/8/2024 của Viện kiểm sát nhân dân huyện Bình Lục, tỉnh Hà Nam truy tố Trần Văn Ch, Trần Trọng Ch1 về tội “Vi phạm quy định về bảo vệ động vật nguy cấp, quý, hiếm” theo quy định tại điểm a khoản 1 Điều 244 Bộ luật hình sự.

Tại phiên tòa, đại diện Viện kiểm sát nhân dân huyện Bình Lục, tỉnh Hà Nam giữ nguyên quyết định truy tố và đề nghị Hội đồng xét xử tuyên bố các bị cáo Trần Văn Ch, Trần Trọng Ch1 phạm tội “Vi phạm quy định về bảo vệ động vật nguy cấp, quý, hiếm”. Áp dụng điểm a khoản 1 Điều 244; điểm s khoản 1 và khoản 2 Điều 51; Điều 65 Bộ luật hình sự. Xử phạt bị cáo Trần Văn Ch từ 02 năm đến 02 năm 06 tháng tù nhưng cho hưởng án treo, thời gian thử thách từ 04 năm đến 05 năm; xử phạt bị cáo Trần Trọng Ch1 từ 01 năm 06 tháng đến 02 năm tù nhưng cho hưởng án treo, thời gian thử thách từ 03 năm đến 04 năm. Không áp dụng hình phạt bổ sung đối với bị cáo. Áp dụng Điều 47 Bộ luật hình sự, Điều 106 Bộ luật tố tụng hình sự, truy thu của bị cáo Trần Văn Ch số tiền là 1.000.000 đồng để nộp ngân sách nhà nước.

Tại phiên tòa, các bị cáo Trần Văn Ch, Trần Trọng Ch1 khai nhận toàn bộ hành vi phạm tội của bản thân, lời nói sau cùng của các bị cáo đều cùng nội dung mong Hội đồng xét xử giảm nhẹ hình phạt.

NHẬN ĐỊNH CỦA TÒA ÁN:

Trên cơ sở nội dung vụ án, căn cứ vào các tài liệu có trong hồ sơ vụ án đã được tranh tụng tại phiên tòa, Hội đồng xét xử nhận định như sau:

[1] Về hành vi, quyết định tố tụng của Điều tra viên, Kiểm sát viên trong quá trình điều tra, truy tố, xét xử đã thực hiện là đúng quy định của Bộ luật tố tụng hình sự. Quá trình điều tra, truy tố và tại phiên tòa, các bị cáo không có ý kiến hoặc khiếu nại về các hành vi, quyết định đó.

[2] Về tội danh:

Tại phiên tòa, các bị cáo Trần Văn Ch, Trần Trọng Ch1 đã khai báo thành khẩn, ăn năn hối cải về hành vi phạm tội của mình; lời khai nhận tội của các bị cáo phù hợp với nhau; phù hợp với biên bản bắt người phạm tội quả tang; vật chứng của vụ án; kết luận giám định hình thái động vật cùng các tài liệu, chứng cứ khác có trong hồ sơ vụ án.

Có đủ cơ sở để kết luận: Từ năm 2021, Trần Văn Ch đã nuôi, nhốt 01 cá thể là loài Rái cá vuốt bé, có tên khoa học là *Aonyx cinereus* (thuộc danh mục loài nguy cấp, quý, hiếm được ưu tiên bảo vệ) tại nhà ở của Trần Văn Ch ở thôn B, xã M, huyện M, tỉnh Nam Định. Đến đầu tháng 5 năm 2024, Trần Văn Ch đã bán cá thể Rái cá trên cho Trần Trọng Ch1 với giá 2.000.000 đồng. Sau đó, Ch1 mang cá thể Rái cá về nuôi, nhốt ở nhà của mình tại thôn A, xã A, huyện B, tỉnh Hà Nam; đến ngày 27/5/2024, thì Ch1 bị phát hiện, bắt quả tang.

Trong vụ án này, Trần Văn Ch là người nuôi, nhốt 01 cá thể Rái cá vuốt bé từ năm 2021 đến đầu tháng 5 năm 2024 thì bán cho Trần Trọng Ch1 nuôi, nhốt đến khi bị phát hiện, bắt quả tang. Do vậy, Trần Văn Ch và Trần Trọng Ch cùng phạm tội “Vi phạm quy định về bảo vệ động vật nguy cấp, quý, hiếm” và chịu trách nhiệm độc lập về hành vi phạm tội của mình.

Xét hành vi phạm tội của các bị cáo là nguy hiểm cho xã hội, đã xâm phạm đến hoạt động bảo vệ môi trường, bảo vệ nguồn tài nguyên; vi phạm quy định chính sách của Nhà nước về bảo vệ động vật nguy cấp, quý, hiếm; ảnh hưởng đến tình hình an ninh trật tự tại địa phương.

Do vậy, hành vi của Trần Văn Ch, Trần Trọng Ch1 đã phạm tội “Vi phạm quy định về bảo vệ động vật nguy cấp, quý, hiếm” quy định tại điểm a khoản 1 Điều 244 Bộ luật hình sự. Cáo trạng của Viện kiểm sát nhân dân huyện Bình Lục, tỉnh Hà Nam truy tố đối với các bị cáo là có căn cứ, đúng pháp luật.

[3] Về nhân thân, các tình tiết tăng nặng, giảm nhẹ trách nhiệm hình sự đối với các bị cáo thấy:

Về nhân thân: Các bị cáo Trần Văn Ch và Trần Trọng Ch1 là những đối tượng có nhân thân tốt, không có tiền án, tiền sự.

Về tình tiết tăng nặng: Các bị cáo không phải chịu tình tiết tăng nặng trách nhiệm hình sự nào.

Về tình tiết giảm nhẹ: Quá trình điều tra, truy tố và tại phiên tòa các bị cáo Trần Văn Ch và Trần Trọng Ch1 đã thành khẩn khai báo, ăn năn hối cải về hành vi

phạm tội của bản thân; trước khi mở phiên tòa, vợ bị cáo Trần Trọng Ch1 là chị Nguyễn Thị Đ và bị cáo Trần Văn Ch đều xuất trình đơn trình bày hoàn cảnh gia đình các bị cáo Ch, Ch1 khó khăn có xác nhận của chính quyền địa phương; bị cáo Trần Văn Ch có bố đẻ là ông Trần Văn Th có công lao trong cuộc kháng chiến chống Mỹ, cứu nước được tặng Huân chương kháng chiến hạng Nhì và bị cáo có mẹ đẻ là bà Trần Thị T có thành tích trong cuộc kháng chiến chống Mỹ, cứu nước được tặng Huy chương kháng chiến hạng Nhất; đối với bị cáo Trần Trọng Ch1, bản thân không biết chữ, nhận thức pháp luật còn hạn chế. Vì vậy các bị cáo được hưởng tình tiết giảm nhẹ trách nhiệm hình sự quy định tại điểm s khoản 1 và khoản 2 Điều 51 Bộ luật hình sự.

[4] Về hình phạt:

- Hình phạt chính: Từ những phân tích trên, Hội đồng xét xử đánh giá khách quan, toàn diện vụ án cũng như xem xét thấy các bị cáo đều là những đối tượng có nhân thân tốt, có từ 02 tình tiết giảm nhẹ trách nhiệm hình sự trở lên và không phải chịu tình tiết tăng nặng trách nhiệm hình sự nào và có nơi cư trú rõ ràng, có khả năng tự cải tạo nên không cần thiết phải cách ly các bị cáo khỏi xã hội mà chỉ cần giao các bị cáo cho chính quyền địa phương giám sát, giáo dục cũng đủ để cải tạo, giáo dục các bị cáo và phòng ngừa chung. Mặc dù không là đồng phạm nhưng căn cứ vào tính chất, mức độ thực hiện hành vi phạm tội của từng bị cáo, Hội đồng xét xử thấy bị cáo Trần Văn Ch đã có hành vi nuôi, nhốt 01 cá thể Rái cá trong thời gian dài, sau đó lại thực hiện hành vi bán trái phép cho Trần Trọng Ch1 để thu lợi bất chính số tiền 1.000.000 đồng nên áp dụng mức hình phạt đối với Ch nặng hơn bị cáo Ch1.

- Hình phạt bổ sung: Xét thấy các bị cáo Trần Văn Ch và Trần Trọng Ch1 hoàn cảnh gia đình khó khăn, nghề nghiệp chính của các bị cáo là làm ruộng, không có tài sản riêng nên không áp dụng hình phạt bổ sung đối với các bị cáo.

[5] Về xử lý vật chứng:

- Đối với 01 cá thể Rái cá vuốt bé, có tên khoa học là *Aonyx cinereus*, đã được Cơ quan Cảnh sát điều tra Công an tỉnh Hà Nam bàn giao ngày 27/5/2024 cho Trung tâm cứu hộ, bảo tồn và phát triển sinh vật thuộc vườn Quốc gia Cúc Phương và ngày 02/7/2024, Cơ quan Cảnh sát điều tra Công an huyện Bình Lục, tỉnh Hà Nam ban hành Quyết định xử lý vật chứng số 701/QĐ-ĐCSHSKTMĐT là giao cho Trung tâm cứu hộ, bảo tồn và phát triển sinh vật thuộc vườn Quốc gia Cúc Phương tổ chức cứu hộ chăm sóc, nuôi dưỡng và thả về môi trường tự nhiên theo quy định của pháp luật là phù hợp.

- Đối với số tiền 1.000.000 đồng mà Trần Văn Ch thu lợi bất chính từ việc bán trái phép 01 cá thể Rái cá vuốt bé cho Trần Trọng Ch1 nên cần truy thu của bị cáo Trần Văn Ch để nộp ngân sách Nhà nước.

[6] Về các vấn đề khác trong vụ án: Trong thời gian Trần Văn Ch và Trần Trọng Ch1 nuôi, nhốt 01 cá thể Rái cá vuốt bé tại chỗ ở của mình thì những người trong gia đình Ch và Ch1 không biết đó là con vật gì và không tham gia cùng. Do vậy, không có căn cứ để xem xét, xử lý những người trong gia đình của Ch và Ch1.

[7] Án phí: Các bị cáo phải chịu án phí hình sự sơ thẩm theo quy định của pháp luật.

[8] Quyền kháng cáo: Các bị cáo được quyền kháng cáo Bản án theo quy định của pháp luật.

Vì các lẽ trên,

QUYẾT ĐỊNH:

1. Về hình sự: Căn cứ điểm a khoản 1 Điều 244; điểm s khoản 1 và khoản 2 Điều 51; Điều 65 Bộ luật hình sự đối với các bị cáo Trần Văn Chính, Trần Trọng Chiêu. Điều 47 Bộ luật hình sự; Điều 106, Điều 135, Điều 136 Bộ luật tố tụng hình sự; Nghị quyết số 326/2016/UBTVQH14 ngày 30/12/2016 của Ủy ban Thường vụ Quốc hội:

Tuyên bố các bị cáo Trần Văn Ch, Trần Trọng Ch1 phạm tội “Vi phạm quy định về bảo vệ động vật nguy cấp, quý, hiếm”.

Xử phạt bị cáo Trần Văn Ch 02 (hai) năm tù nhưng cho hưởng án treo, thời gian thử thách là 04 (bốn) năm kể từ ngày tuyên án (ngày 30/8/2024).

Xử phạt bị cáo Trần Trọng Ch1 01 (một) năm 06 (sáu) tháng tù nhưng cho hưởng án treo, thời gian thử thách là 03 (ba) năm kể từ ngày tuyên án (ngày 30/8/2024).

Giao bị cáo Trần Văn Ch cho Ủy ban nhân dân xã M, huyện M, tỉnh Nam Định giám sát, giáo dục trong thời gian thử thách.

Giao bị cáo Trần Trọng Ch1 cho Ủy ban nhân dân xã A, huyện B, tỉnh Hà Nam giám sát, giáo dục trong thời gian thử thách.

Trong thời gian thử thách của án treo, các bị cáo Trần Văn Ch, Trần Trọng Ch1 phải thực hiện nghĩa vụ theo quy định tại Điều 87 Luật Thi hành án hình sự. Nếu các bị cáo Ch, Ch1 vắng mặt tại nơi cư trú hoặc thay đổi nơi cư trú thì phải thực hiện theo quy định tại Điều 92 của Luật Thi hành án hình sự. Trong thời gian thử thách, người được hưởng án treo cố ý vi phạm nghĩa vụ 02 lần trở lên thì Tòa án có thể quyết định buộc người được hưởng án treo phải chấp hành hình phạt tù của bản án đã cho hưởng án treo.

2. Truy thu của bị cáo Trần Văn Ch số tiền 1.000.000đ (Một triệu đồng) để nộp ngân sách nhà nước.

3. Về án phí hình sự sơ thẩm: Các bị cáo Trần Văn Ch, Trần Trọng Ch1; mỗi bị cáo phải nộp 200.000đ (Hai trăm nghìn đồng).

4. Quyền kháng cáo: Các bị cáo được quyền kháng cáo bản án trong thời hạn 15 ngày kể từ ngày tuyên án.

Nơi nhận:

- TAND tối cao;
- TAND tỉnh Hà Nam;
- VKSND tỉnh Hà Nam;
- VKSND huyện Bình Lục;
- Công an huyện Bình Lục;
- Chi Cục THA dân sự huyện B;
- Các bị cáo;
- Lưu hồ sơ.

TM. HỘI ĐỒNG XÉT XỬ SƠ THẨM
Thẩm phán - Chủ tọa phiên tòa

(Đã ký)

Nguyễn Thị Thu Hằng